

Onor. Biblioteca Universitatii
din Cluj Sibiu

Nep Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDERE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 93
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
főfős szerkesztő

Az egykori és a mai háboru

A Szovjetunió ellen most folyamatban levő győzelmek háborút nem lehet Napoleonnak Oroszország ellen indított egykori hadjáratával összehasonlítani. Ennek az összehasonlításként nem is volna értelme, mert a hadi módszereknek lényeges megváltozása és a modern fejlődés úgy katonai, gazdasági, mint forgalmi vonatkozásban lehetetlenül tesz minden eszméi párhuzamot a mai és a majdnem másfélszázaddal ezelőtt lezajlott hadi események között. Megkísérüljük ezuttal beigazolni, hogy mennyire túlhaladott álláspont volna Napoleon háborúját és a mai német-szovjet háborút közös nevezőre hozni, náha bizonyos tárgyi adottságok kétségtelenül még ma is éppen úgy érvényben vannak, mint majdnem másfél évszázaddal ezelőtt. Valóságos dogma lett például az angol-amerikai sajtóban, hogy a szovjet hadsereg ragyogó szövetségese a tér, Oroszország hatalmas kiterjedése.

Kétségtelen tény, hogy Szovjetországnak igen nagy visszavonulási területtel rendelkezik, sőt végső esetben visszavonulhat akár egészen az Ural hegységig. Ellenben igen nagy tévedés volna azt feltételezni, hogy az ilyen nagy csapatvisszavonásokat éppen olyan veszély nélkül valószínűsíthetjük meg az oroszok, mint ahogyan azt a napoleoni háború idején tehetők, mikor másik nagy szövetségesük, a tél révén, néhány hónappal később érett gyümölcsként hullott ölükbe a diadalmas eredmény. Az ilyen természeti várakozások ma már legkevésbé sem jogosultak. Bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy a vörös hadsereg elkeseredett konokszággal igyekezik, amíg csak lehet, megvédeni minden talpalatnyi földet. Ha ezek a területek katonai szempontból nem volnának annyira értékesek számukra, úgy nem feszítenék meg a végsőig erejüket, hanem könnyű szívvel visszavonulnának akár az ázsiai steppekig. A szovjet hadsereg azonban nem ezt teszi, hanem még a legutolsó apró faluban is ellentáll, amíg csak lehet és amíg csak ki nem verik onnan is. Miért történik ez? Mert a mostani háborúban ennek így kell lennie. Annak idején, 1812-ben azok a generálisok, akik Napoleon ellen küzdöttek, nyugodtan vonulhattak vissza Moszkva mögé. Sőt hogyha Napoleon még Moszkva bevétele után is tovább üldözte volna őket, zavartalanul elvonulhattak volna akár az Ural-hegységig is anélkül, hogy a visszavonuló csapatok katonai értéküket elvesztették volna. Fegyvereiket magukkal vitték, arzenáljaik zsúfolva voltak és könnyű szerrel voltak elhelyezhetők a hadihelyzetnek megfelelően egyre tovább és tovább a mérheteften orosz birodalom belsejében. Azóta azonban százharminc esztendő mulott el és ezen hosszú időszak alatt a hadviselés módja gyökeresen megváltozott. Egyetlen hadsereg számára sem elegendők már azok a fegyverek, amelyekkel a háború megkezdődött. Száz és száz gyárnak kell dolgozni napot és éjszakát egybevéve, hogy egy háborút viselő hatalom egyre jobban fokozódó igényeit kielégítse. Ebben a körülményben találjuk meg okát annak, hogy miért védekeznek a szovjet csapatok olyan kétségbeesetten. A legtöbb hadfelszerelési üzem azon a területen fekszik, amelyet a németek már elfoglaltak, vagy biztos elfoglalással fenyegetnek. A moszkvai nagy fegyvergyáraktól, amelyek százezer és százezer embert foglalkoztatnak, a szovjet hadsereget már elvágják. Ukrajna területén is német kézben vannak már legnagyobb méretű fegyvergyárak.

A középső ipari területek is elfoglalás előtt állanak. Így megérthetjük tehát, hogy miért kísérik meg újra és újra az ellentámadást a szovjet hadműveletek vezetői és miért dobják oda az emberek millióit áldozatul. Ezek a szovjet generálisok nagyon is jól tudják, hogy azok a híres visszavonulási terek ma már nem bírnak olyan értékkel, mint a napoleoni háború idején és tudják azt is, hogy a fegyverüzemek birtokbavételével egyszersmind korai vagy későbbi, de biztos halálra van ítélve maga a szovjet hadsereg is.

Amint a legutóbbi hét elhatározó harcéri eseményei is mutatják, végeredményben nem használ az ellentállás, bármennyire igyekeznek is a szovjet hadvezetés részéről mindenütt a legnagyobb áldozatok árán meggátolni eme végzetes felvonulást. A német-szovjet háború döntő szakaszába jutott és Kiew elfoglalása a kiinduló pontja a további döntő eseményeknek. Hiábavaló tehát a szovjet vezetőknek az a reménye, hogy a közelítő tél megakadályozhatja majd a győzelmes csapatok további előnyomulását. Erről a mostani hadihelyzetben már nem lehet szó, de nem lehet szó arról sem, hogy használhatóak legyenek még egyszer a Napoleon korabeli hadviselési módszerek. Ami akkor segített, az ma már egyáltalában nem segíthet, mert ebben a háborúban elvesztette döntő jelentőségét — úgy a tér, mint a tél.

Minisztertanácsi döntés:

Emelik a nyugdíjakat

Bucurestiből jelenti a Rador: Kedden, szeptember 23-án a kormány tagjai Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök vezetésével minisztertanácsot tartottak.

Az ülésen megjelent: Popescu tábornok, belügyminiszter, Rosetti tábornok nemzetművelési és vallásügyi miniszter, Stoicescu tábornok pénzügyminiszter, Sichițiu tábornok, földművelésügyi miniszter, Stoicescu igazságügyminiszter, Tomescu közegészségügyi miniszter, Busila közmunkügyi miniszter, Pantazi tábornok államtitkár, helyettes nemzetvédelmi miniszter, Dobre és Jienescu tábornokok, valamint Pais ellentengernagy, a nemzetvédelmi államtitkárság képviselője, továbbá Swiedeneck tábornok, romanizálási és telepítési államtitkár s a minisztériumok több más magasrangú tisztviselője.

A minisztertanács mindenképp a nyugdíjak emelésének kérdésével foglalkozott. A miniszterelnök-helyettes és a pénzügyminiszter az állam volt alkalmazottai megsegítésének szükségességét hangsúlyozta. A minisztertanács elhatározta, hogy a fizetésemelésekkel egyidejűleg a huszszor leig terjedő nyugdíjakat is emelik. A kis nyugdíjak a jelenlegi nyugdíjösszeg kétszereséig emelhetők s a nyugdíjösszeg mennyiségével fordított arányban mérséklendők.

A helyettes kormányelnök ezután közölte, hogy a kormány különös figyelemmel gondoskodik az erdélyi menekültekről, akiknek ügye nagy nemzeti probléma. Az erdélyi menekültek képviselőit meghívják a minisztertanács legközelebbi ülésére. A minisztertanács a továbbiakban a hadirokkantak helyzetével, közkeletű problémákkal, a besszarábiai és bukovinai miniszteri szemle utak irányelveivel, chisinaui és cernautii nagyruházatok és azok vidéki fiókjainak létesítésével foglalkozott. Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök kérte minisztériumait, készítsenek beszámolókat azokról a köztisztviselőkről, akik az államnak tett különleges szolgálataik révén kitiűntetésre érdemesek, hogy ezek névsorát Őfelsége I. Mihai király elé terjeszthesse.

A minisztertanács számos gazdasági és földművelési kérdést egyéb s folyó ügyeket tárgyalt még le.

Utolsó perceit éli az amerikai semlegességi törvény

Roosevelt a kereskedelmi hajók felfegyverzése mellett döntött Mit jelent Izland az Egyesült Államok számára? — A Fehér Ház ismét „nemzetvédelmi érdekekre” hivatkozik

Washingtonból jelenti a Rador: Az NTI közlése szerint a keddi sajtóértekezleten kérdést intéztek Roosevelt a panamai lobogó alatt hajózó Pinkstar nevű hajó elsüllyedésével kapcsolatban. Az Egyesült Államok elnöke kijelentette, hogy a kormány tanulmányozza az amerikai kereskedelmi hajók felfegyverzésének problémáját és mindent elkövet, hogy ezeknek a hajóknak a védelmét biztosítsa. Ez azonban megköveteli a semlegességi törvény módosítását és a jövő héti meghozzák a döntést, amely esetleg a törvény hatályon kívüli helyezését is jelenti. A továbbiak során Roosevelt kijelentette, hogy a Pinkstar egy ágyúval rendelkezett és egy kanadai hajókaravánban haladt, amelynek célja Izland volt. A panamai hajót a Farewell foktól 275 mérföldnyire északra leeresztették el. A legfontosabb dolog — mondotta Roosevelt — a nemzet védelme. Ezt a védelmet nem szabad kis részletkérdésekkel akadályozni, mint amilyen

például az a kérdés, hogy milyen lobogó alatt halad egy hajó, vagy van-e rajta ágyú. Ezek a részletek jelentéktelenek akkor, ha egy olyan táborral áll szemben az ember, amely megkísérli, hogy az egész világon uralkodjék. A kongresszus világosan állást foglalt, amikor kijelentette, hogy az Egyesült Államok megsegítik azokat, akik megkísérlik, hogy szembeszálljanak ezzel a törekvással. Az Egyesült Államok minden lehető elkövetnek, hogy megakadályozzák a „diktátorokat” olyan támaszpontok megszerzésében, amelyek az Egyesült Államokat veszélyeztethetnék. Ezért vannak amerikai csapatok Izland szigetén és ezért tartják nyitva a fontos sziget felé vezető stratégiai utat.

Nincs már kétség aziránt — vonta le a következtetést Roosevelt —, hogy a kereskedelmi hajókat fel kell fegyverezni a nemzetközi törvények alapján és már csak a semlegességi törvény az egyetlen, amely ennek útjában áll.

Knox miniszter: „Oda kell küldeni segítséget, ahol sürgős...”

Newyorkból jelenti a Rador: A Massachusetts amerikai cirkáló vízrebocsátása alkalmával Knox amerikai tengerészeti miniszter beszédében a semlegességi törvény megszüntetését követelte, mert ez — kijelentése szerint — olyan természetű, hogy megbénítja az Egyesült Államok tevékenységét. Szerinte nem szabadna akadályozni azok működését, akik megkísérlik, hogy a háborút távolartsák Amerika partjaitól. Eppen ezért

nélkül meg kellene szüntetni a semlegességi törvényt.

A szovjet fronton történt legutóbbi események után a győzelmi esélyek a legcsekélyebbek. A szovjet hadsereg veszteségei sokkal súlyosabbak, mint bármely más hadseregé az eddigi háborúkban. Knox végül kijelentette, hogy nemzetvédelmi szempontból fontos, hogy oda küldhessenek segítséget, ahol sürgős és amikor az szükséges. Nem kellene a legfelsőbb parancsnok kezeit ilyen tekintetben megkötöni.

nem kellene az időt vesztegetni és habozás

Kavarodás Nye szenátor bátor fellépése körül

Newyorkból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy Goldstein József volt rendőrbíró La Guardia newyorki főpolgármesterhez intézett táviratában Nye szenátor azonnali letartóztatását követelte arra az esetre, ha ez beszédében megemlékezne Lindbergh ezredesnek

az angoloknak és zsidóknak a háborús propagandával kapcsolatos szerepére vonatkozó egyes kijelentéseiről. A parlament ülésén a zsidók nagyszámban fognak megjelenni és bizonyosan veredékre kerül a sor, ha Nye szenátor ilyen értelmű kijelentéseket tesz.

Knox amerikai tengerészeti miniszter sokkal harciasabb beszédet mondott, mint ahogy az „United Press” jelezte...

Newyorkból jelenti a NTI: Az United Press közlése szerint a „Massachusetts” nevű harmincöt ezer tonnás sorhajó vízrebozósátakor Knox tengerészeti miniszter sokkal világosabban fejezte ki magát, mint a fenti hírzsongálati iroda munkatársa értette.

A tengerészeti miniszter ugyanis nemcsak a semlegességi törvény megváltoztatását, hanem az amerikai hadsereg esetleges fellépését kérte mindenütt, ahol erre szükség mutatkozik.

A hadsereget akkor és ott kell felhasználni, ahol erre szükség van — mondotta Knox. Az amerikai miniszter ellene van minden olyan szempontnak, amely csak akkor kéri a tényleges beavatkozást, amikor az ellenség az Egyesült Államok földjére tette a lábát. Az Associated Press szerint Knox hozzátette volna, hogy akkor is a hadsereghez kell folyamodni, amikor segítséget küldenek.

A szovjet utánpótlási vonalakat újabb súlyos csapások érték

Berlinből jelenti a Rador: Német harci repülőgépek támadást intéztek Charkow állomása ellen, ahol tizenöt megrakott tehervonat állt. A német repülőgépek mintegy százötven vasuti kocsit megsemmisítettek és széles körzetben összerombolták a vasuti síneket.

Ugyanez a légitámadás után egy másik szovjet állomást bombáztak. Ott egy vonatot megsemmisítettek, míg egy másik petróleumvonatot felgyújtottak. A tartálykocsik felrobbantak és teljesen a tűz martalékává váltak.

A legújabb német hadijelentés

A német vezéri főhadiszállás tegnap a következő határozati jelentést adta ki:

Kiewtől keletre tegnap az ellenség újabb egységeit megsemmisítették meg. A maradékot két szoroson bekerítették szűk körzetbe szorították. Az ellenség sorában a legnagyobb zavar mutatkozik. Néhány napon belül ezeknek az ellenséges erőknek végleges megsemmisítésével lehet számolni.

A kronstadti öbölben német harci és zuhanóbombázó repülőgépek bombákkal telitalálatokat értek el több szovjet hadihajó és egy torpedóromboló ellen.

A Fehér-tenger partvidékén egy repülőraj egy nagy erőtűlepet pusztított el. A légierő éjszaka sikeres támadásokat intézett Szentpétervár és Moszkva katonai berendezései ellen.

A Nagybritánia elleni harc során német harci repülőgépek a legutóbbi éjszaka a Szent György csatorna mentén és a sziget déli partjain kikötőket bombáztak kitűnő eredménnyel. Több helyen, így Milford Havenben, nagy tüzek jeleztek a légi támadások sikerét.

Ellenséges repülőgépek sem nappal, sem éjszaka nem hatoltak birodalmi terület fölé.

Szétzúzott szovjet lovasági rohamok

Szeptember 21-én két szovjet lovas egység kétvágásos rohamot intézett a Kiewtől keletre előrenyomuló és a bekerített szovjet csapatok körül a gyűrűt egyre szorosabbra húzó német csapatok ellen. Katonai körökből nyert értesülés szerint

a szovjet lovasok rohamja a német fegyverek tüzeiben véresen összeomlott.

A két lovas egység néhány foglyul ejtett sebesült katonával.

tona kivételével teljesen megsemmisült. Ezek a hadifoglyok kijelentették, hogy az volt a parancsuk, minden áron állítsák meg a német egységek kelet felé való előrenyomulását. A politikai biztosok a lovasok mögött gépfegyvereket állítottak fel és halálal fenyegették őket, ha megfutamodnak, vagy megadják magukat.

Zuhanóbombázók sikerei a Krim-félszigeten

Katonai forrásból szerzett hírek szerint a német zuhanóbombázó repülőgépek szeptember 23-án újabb támadást intéztek a Krim-félszigeten levő szovjet gyalogsági és tüzérségi állások ellen. Az egyik szovjet

repülőtér ellen intézett támadás alkalmával bombatalálatok érték a hangárok és a repülőtér épületeit, ezenkívül tíz repülőgépet a földön megsemmisítettek.

Minden vonalon eredményes a német légitámadás

Szentpétervár körzetében a német légierő jelentős számú egységet állított harcra a szárazföldi hadsereg támogatására. A német repülőgépek hullámokban támadják a szovjet gyalogság és tüzérség állásait és állandóan bombázzák azokat. Más repülőgépek alacsony repülve gépfegyverekkel lőtték az ellenséget. Támadásaikkal

szétszórta a szovjet csapatösszevonásokat és gépkocsis oszlopokat.

Számos utat a felrobbant bombák használhatatlanná tettek, ezenkívül több vasútvonalon is megszakadt a forgalom. A német repülőgépek ismételt bombázták Szentpétervár közüzemét és katonai fontosságú célpontjait.

Wawell tábornok a kaukázusi kőolajvidékek védelmi lehetőségeit tanulmányozza

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Az „United Press” Londonból úgy értesült, hogy Wawell tábornok, az indiai brit csapatok főparancsnoka a Kaukázus vidékének védelmi előkészületei érdekében Tifliszbe érkezett.

Ugyanekkor az „United Press” közli, hogy az iráni vasútjavítási munkálatok folyamatban vannak s lehetséges, hogy brit expedíciós hadsereget

küldenek a Szovjetunióba, a nagy hadászati fontosságú kőolajvidék védelmére.

Az „Associated Press” szerint Wawell tábornok nemrég Auchieck tábornokkal, a középkéleti brit erők főparancsnokával találkozott volna, akivel megbeszélte a legutóbbi eseményekkel összefüggő katonai kérdéseket. (Rador).

Kézrekerült a tolvaj, aki kifosztotta munkaadóját és jötevőjét

Pancu Radu olt megyei földbirtokos feljelentést tett a bucarestii rendőrségen egyik alkalmazottja ellen, aki kirabolta. A rendőrségnek sikerült a rablót Mestrusan Alexandru ismert betörő személyében elfogni. Mestrusan néhány hónap előtt került Pancu Radu birtokára. A földbirtokos könyörületből alkalmazta Mestrusant, aki munka nélkül volt. Ez eleinte dolgos embernek mutatkozott, de csak a megfelelő alkalmat várta, hogy a földbirtokos pénzeszekrényéhez férkőzhessen. Az egyik napon, amikor Pancu nem tartózkodott otthon, beosont a földbirtokos irodájába és hosszasan „tanulmányozta” a pénzeszekrényt, majd néhány nappal később megszerzett magának a hozzá-

való kulcsokat és azokról mintát véve alkufcsokat készített. A következő éjszaka azután betört az irodába, kinyitotta a pénzeszekrényt és kétszáz ezer leit magához véve, eltűnt. Két napig a környéken bujkált, majd Rosiorii de Vede állomáson mint „potyautas” vonatra szállt és Bucurestibe utazott. A fővárosban először a sógoránál rejtőzött el, majd más ismerőseit kereste fel. A rendőrségi nyomozás mégis sikerrel járt, mert az egyik korcsmában sikerült mulatozás közben elfogni. A betörő, aki jötevőjét fosztotta ki, ellenállást kísérelt meg, de rövidesen ártalmatlanná tették és a rendőrségre szállították, ahol beismerte tettét.

Távlataok

ANGOL KÉM MEGHIUSULT SZÖKÉSI KISÉRLETE. Az „Aftonbladet” című svéd lap érdekes részleteket közöl a stockholmi brit kémkedés egyik esetéről. Nemrég futótűzként járta be a svéd sajtó a hír, hogy ismeretlen egyének megkísérelték az egyik börtönben ülő angol kém megszökését. A kísérlet meghiúsult. Az „Aftonbladet” most közli, hogy egy oslói vállalat volt alkalmazottjáról van szó, aki másfél évet töltött Svédországban, ahol az angolok javára kémkedett. Az illető angol származású és a terhére rótt kémkedés bebizonyosodása után fogságba került. A szökési kísérlet körülményeiről a svéd lap azt írja, hogy egy gépkocsi állt meg a fegyház épülete előtt, melynek utasai — a jelek szerint norvégok — be akartak hatolni az épületbe, Stockholm mellett a mezőn pedig egy repülőgép utrakészen állt már a kém elszállítására. A svéd börtönőrök ébersége és erélye azonban meghiúsította a kiszabadítási kísérletet s a repülőgéppel csak a kudarcot vallott büntetésnek sikerült Angliába menekülniök.

BOLGÁR KÖZHANGULAT. A „Duma” című bolgár lap körkérdezt intézett negyvennyolc bolgár közéleti vezetőhöz, politikusokhoz, intellektuellekhez, gazdasági szakemberekhez. A feladott kérdés ez volt: „Résztegyen-e Bulgária az Európáért küzdő fronton?” A megkérdezettek kivétel nélkül azon a véleményen vannak, hogy Bulgária soha szorososan egybefűződik a tengelyhatalmak győzelmével s ezért annak rendje és módja szerint együtt kell működnie a tengellyel. Bulgária szintén hozzájárul az új Európa megteremtéséhez.

A DONECZI BANYÁKBAN már napok óta szünetel a munka, — írja a milánói „Corriere della Sera” külföldi tudósítója a keleti arcvonalról. A szénbányák, alumíniumfeldolgozó telepek és üntődékhálózatok. A munkásokat katonasorba állították. A szovjet kormány az intézkedést vashányal indokolja, mert a krivojrogói vashányák már német kézen vannak. A szövetséges csapatok megszállták mindazon nyersanyaglelőhelyeket, melyek a doneczi ipart táplálták. A szovjet hadiipar vesztesége annál is súlyosabb, mert Északon az ott kifejlesztett nagyszabású hadműveletek következtében Szentpétervár körzetében is szünetel az ipari termelés.

KIEW ERŐDJE nagyjelentőségű védmű — írja a „Pueblo” című spanyol lap — és komoly katonai problémát jelentett a keleti arcvonal déli szakaszán harcoló szövetséges csapatok számára. Kiew elfoglalása és négy szovjet hadsereg körülrázása lehetővé teszi a szövetségeseknek, hogy nagy előrehaladást érjenek el a Szovjetunió déli részein és megközelítsék a Kaukázust, melynek védelme oly nagyon izgatja Angliát.

PARISBAN szeptember 16-án alattomos módon ismét meggyilkoltak egy német katonát — közölte a megszállott francia területek német katonai parancsnoksága. Megtorlásul kivégeztek tízenkét kommunistát, akiket német katonák elleni támadás, szabotázsselekmények, kommunista röpiratok terjesztése, vagy tiltott fegyverviseles miatt vetettek fogságba. A német parancsnokság közölte, hogy újabb merénylet esetén sokkal több kommunistát végeztetnek ki. A „Paris Midi” ezzel kapcsolatosan a legélesebben elítéli az újabb merényletet s azt írja, hogy a francia nép mélységesen felháborodott London és Moszkva zsoldosainak franciaországi boisevista büntetési miatt. De nem elég ezt elítélni s hagyni, hogy a merénylők eltűnjenek — hangoztatja a „Paris Midi” —, hanem a francia nép összességének tettel is hozzá kell járulnia az ily cselekmények elfojtásához.

BEGOVITS tánciskolájában
Timisoara I., Piața Libertății 4
1. em. ritmikus torna, ballett és akrobatika

D. FLEISCHMANN KATO

szakavatott vezetésével okt.
1-én megkezdődik. Beiratkozás hétfőn, szerdán és csütörtökön 4-7-ig a tánciskolában

Antonescu marsall Románia számára a Gondviselés küldöttje

— írja cikkében Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök

Bucurestiből jelenti a Rador: Valamennyi fővárosi lap közli Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes „Antonescu tábornok” című cikkét, amelyben a löbbi között ezeket írja:

Olomsúlyú órák egy nemzet életében, amikor a Gondviselés nehéz és tragikus terheket ró rá. Ha ebből a sötét keresztútból nem tűnnének fel a Gondviselés küldöttjei, a vereségek nagy megbosszulói, irányjelzői és új élet indítói, sok nemzet elítélve látná tör-

ténelmi szereplését. Románia 1940-ben a pusztulás küszöbén állott, a határok tehetetlenül omlottak össze, az erkölcsi rend és a nemzeti ösztön a tragikus uralkodás végén elalélt. A gondolat bátortalaná vált, a hadsereget megszegényítették. A nemzet elvesztette élet-rejének érzetét, míg az állam nem volt egyéb romhalmaznál, amelyben a határok törmelékei minden utat elvágtak.

Csatlakozás a háromhatalmi egyezményhez

Ezekben az órákban jelenik meg gondviseléseken Antonescu tábornok az ország politikai történelmében, az a katona, aki életét a katonai fény és csillogás karrierjében látta. Józanul és viharosan, erősen és nem-megbocsátóan, a nagyvezérkar volt főnöke, akit bezártak, aki elszenvetve a kegyvesztettséget, megalázást, biztos ösztönrel változtatta meg az ország külpolitikai irányvonalát.

A háromhatalmi egyezményhez történt

Újjáépítő munka és felszabadító háború

Az országban elsodró erővel látott neki a teljes megújulásnak, a mult felelős embereit bíróság elé állította. A zsidótörvény életbeléptetésével, amely a román polgárság és munka javára kisajátította ezek birtokait, átalakította a román társadalmat, megtisztítva az idegenektől. Azon volt, hogy az ifjuság értelmet találjon az újjáépítő munkában és a hadseregnek szentelte a megszilárdulás munkáját. Előkészítette a háborút, amelyet a harcmezőn vezetett, amikor német és román csapatok voltak parancsnoksága alatt és német és román vér hullott a felszabadított földre.

A bizalomnak az a megnyilvánulása, amikor a Führer a keleti arcvonal déli szakaszának német-román főparancsnokságát reá ruházta, megtiszteltetést jelentett a román nemzet részére és annak bizonyítására szolgált, hogy bizhat Németország támogatásában és a Führer nagy lelkében. A román nemzet Antonescu tábornokot kell kövesse azon az uton, amely

őszinte csatlakozással sikerült rövid idő alatt a román nemzetet a tengely politikájába beilleszteni, amivel az új irányu román küldetést hozza kötötte.

Berlini és római látogatásakor az igazság bevallásával megszerezte Hitler Adolf vezér és kancellár bizalmát és megértését, majd visszatérve, megerősítette az ország külpolitikai helyzetét és előkészítette az eljövendő nagy csatára.

a nemzeti igazságszolgáltatásnak adott elégtétellel a jogok teljesüléséhez vezet.

A NAGY KÜLDETÉS

Az ország újjászervezése és az új nemzeti szellem kialakítása Antonescu tábornoknak az ország-építő küldetést adományozza. Őfelsége I. Mihai király uralkodása ilyenformán örökké fog ragyogni Antonescu tábornagy építő cselekedetei révén. A tábornok csak a román történelemé, ahová az új emberek hosi dicsőségének bátorságával lépett. Az Isten köből és villámból alkotta őt, lelkébe az egész nemzet hitét, vérébe a román nemzet egész életigenlését plántálta.

Acéltekintetű szemében egy harcban álló nép sorsa tükröződik, mosolya pedig, amely hasonló a nap felé tekintő virághoz jelképezi az évszázadok messzeségéből jött nemzet életörömét, amelyet semmiféle idegen előzőlés nem tudott kioltani, éppenugy, mint semmiféle nyugtalanság, vagy fájdalom nem vetetett véget egészséges nevetésének.

A nemzet mindennél drágább kincs

A tábornok nemcsak parancsnok, benne visszhangzik az ősök háborus ösztöne. A tábornok nemcsak politikus, számára az ország és a nemzet drágább kincs az égnél és a földnél, részére románnak lenni több mint embernek lenni. Nagy lelket adományozott neki az Uristen, amely a jószág sziklái között rejtőzik mint a tengerszem. Ezért adatott meg neki, hogy jót tegyen, ezért adatott meg neki a föld népe iránti végtelen szeretet. Az Isten századfordulón adta nekünk őt, aki egész életében a hadseregért és kato-

nákért harcolt, harcolt az árulók és gyávák ellen, a tolvajok és könnyelműek ellen, harcolt mindenki ellen, aki magával ragadott újjáépítő és nemzetisztító szellemének utját állta, a trontól a konyhóig.

Összeomlott és elszegényedett országot talált és néhány hónap alatt egyéforrt, tiszta, egészséges, büszke és tisztelt országot alkotott, amely jogát és besülletét a harcmezőn szerzi meg.

Antonescu tábornokért élni kötelesség, érte meghalni kitiüntetés.

Angol támadás készül Afganisztán ellen is

Ankarából jelentik: Kabulból érkező hírek szerint Afganisztánban nagy a nyugtalanság, mert angol és amerikai hírforrások szerint erre az országra is Irán

sorsa vár. A közbizalom azonban az uralkodó körül tömörül, aki megtalálja majd Afganisztán függetlensége megőrzésének a módját. (ESS).

FORUM (Arad) a nagyfilmek színháza. Tel. 20-10

Ma egy kivételes filmbemutató!

Az 1940. 41. évi filmgyártás egyik legkimagaslóbb filmeseménye! Az évad legkacaglatosabb zenés, táncos vígjátéka

GINGER ROGERS

Amerika legkitünőbb táncosnőjének legsikerültebb filmje

A szélvészkiasszony

JAMES STEWART-al

R. K. O. produkció. — Műsoron kívül a legújabb 7. sz. háborus híradó és színes MICKEY-MOUSE pótműsor — Előadások 3, 5, 7'15 és 9'30-k

Visszacsatolási kölcsönt jegyezni:

kötelesség!

Bulgar cáfolat a Tass ügynökség tagadására

Szófiából jelenti a Német Távirati Iroda: A bolgár sajtó számos fényképfelvételt közöl a bolgár területeken leereszkedett szovjet ejtőernyősök felszereléseiről.

A bolgár sajtóban megjelent fényképek megcáfolják a szovjetországi Tass hírszolgálati ügynökség ama kijelentését, mely szerint Bulgáriában nem szálltak volna le szovjet ejtőernyősök. (Rador).

A magyar ifjusági szervezetek elnöke Rómában

Rómából jelenti a Rador: Vitéz Bély Alajos tábornok, a magyar ifjusági szervezetek elnöke Rómába érkezett. Bély tábornok a fasiszta ifjuság vendége.

Hütlenségért elítélt angol képviselő

Amszterdamból jelenti a NTI: A Reuter-ügynökség közlése szerint Sir Herbert Paul Latham volt képviselőt, aki kapitányi rangban a hetvenedik fényszórós ezrednél szolgált, elbocsátották a hadsereg kötelékéből és a hadbíró két havi fogságra ítélte. Az ítélet indokolásában rámutat arra, hogy a volt kapitányt szolgálatban tanúsított hütlenségben találták bűnösnek.

Japan vette át a sziámi román és olasz érdekek képviselőt

Kabulból jelenti a NTI: A teheráni rádió bejelentette, hogy az iráni román és olasz érdekek képviselőt a teheráni japán követség vette át, ugyanakkor a bolgár ügyek vitelével Svédországot bízták meg.

Egy másik teheráni jelentés a NTI-nak közli, hogy az iráni parlament keddi ülésén elfogadta a kormány programját. (Rador).

A volt görög király Londonba érkezett

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: György, volt görög király Londonba érkezett. Fogadtatására az állomáson megjelent az angol király és királyné, valamint Churchill, Eden és a brit kormány többi tagjai.

A gyújtógyertya feltalálója 80 éves lett

A stuttgarter Robert-Bosch-művek világhírű alapítója szeptember 23-án ünnepelte születésének 80. évfordulóját. Bosch szegényes viszonyok között indult tüneményes pályájára. Württembergi parasztszállad tizenegyedik gyermeke volt és egyszerű mechanikusból lett korunk egyik legnagyobb ipari vezérévé. 1902-ben mint ismeretlen szerelő ajándékozta meg a világot a magasfeszültségű mágneses gyújtóval és a mágneses gyújtógyertyával. A dudától kezdve most már alig van a gépkocsinak alkotórésze, mely Bosch nevével valamiképpen ne lenne kapcsolatban. Mikor műhelyéből az idők folyamán a munkások tízezreit foglalkoztató gyáripari szervezet lett, működési körét az autóról a rádió- és filmtechnikára, a távolbátásra és az elektromos hűtökészületek gyártására is kiterjesztette, hogy ezáltal üzemeit a konjunktúrális ingadozásoktól függetlenítse. Sőt a mezőgazdaságban is alkotott nagyot: a felsőbajorországi Bosch-udvar elsőrendű mintagazdaság, melynek München ellátásában lényeges szerep jut. Bosch személyes alkotása a vállalatnak a legkülönbözőbb országokra kiterjedő eladási szervezete is. Nagy sikereit kiváló szervezési képességein kívül legjobban talán nagyvonalú szociális intézkedéseinek köszönhetette. 1906-ban elsőnek vezette be a nyolcórás munkanapot. Külös kitiüntetésekkel nem sokat törődve életét egészen vállalatának és munkatársainak szentelte és nyolcvan éves kora ellenére ma is naponkénti látogatója üzemeinek.

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-ter 3.

Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György

Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 30.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

Levél a cipőmtől

Öt éve élek már együtt a cipőmmel jónap-rosszban és úgy érzem, hogy elválaszthatatlanul hozzám kötött. Tegnap aztán legnagyobb megdöbbenésemre az alábbi levelet kaptam tőle:

Te cipőnyúzól!

— Sajnos nem tudok beszélni, mert a nyelvemet állandóan a cipőfüző alá szorított. E levélben üzenem tehát, nem tudom tovább, hogy lábbal tipor. Öt évvel ezelőtt, mikor először lyukadt ki a talpam, gyorsan megtaláltattam és tapostál tovább. Megrepedtem a bütyköd felett, megstopoltattam. Kiszakadt a stopolás, megfejtettél. Kilyukadt a fejelés, újra megfoltoltál. Szép barna bőrömet bemázoltad feketére, hogy télen is viselhes. Az orrom megrepedt, borítást tétettél rám. Elrönyöglödött a bélésem, ragtapasszal lera-gasztottál.

— Tizenháromszor sarkaltattál, ötször kaptam gumitalpat. Nem is cipő vagyok én már, hanem egy megfejelt talp, egy megtalált folt. És milyen gyálázatos az irántam való viselkedésed. Reggelenként úgy lépsz belém, mint egy vacak rongyos papucsba, hetek óta nem volt meleg cipőkanál a gyomromban. A nyelvem kilóg, talpfekélyben és sarokelégeltségben szenvedek, felsőrészsorvadásom és orrsővényferdülésem van, hogy a szövődényes kétoldali bronzgyulladásról ne is beszéljek.

— És nincs senki, akit megvédjen. Az állatokot védi az állatvilág egyesület, de a szegény, agyonkínzott cipőkkel senki sem törődik. Bal talpamat már csak három szög tartja, jobb talpamat a gondviselés. Am az én türelmem is elfogy egyszer és akkor jaj lesz neked, cipőhóhér. Bevárom az első ólmos esőt és ott málok majd le rólad egy hatalmas tócsa közepén. Egyik jéghideg pocsolóyából a másikba ugrálsz majd, meztláb. Majd meglátjuk, hogy a saját talpadon is olyan nagy legény lesz-e, mint az én talpamon voltál. Ez lesz az én bosszum, jól jegyezd meg, így tesz majd veled,

szegény megkínzott kicsufolt cipőd.

— A román írók könyveket adományoztak a román repülőknél. Bucurestiből jelenti a Rador: A román írók egyesülete nagymennyiségű könyvet adományozott, amelyeket a légügyi propagandahivatal útján a fronton levő román repülőknél küldtek. A légügyi államtitkárság ezután mond köszönetet a román íróknak a könyvadományozásért.

— Kinevezések a timișoarai egyházmegyében. Pacha Ágoston dr. timișoarai megyéspüspök M. oeuvre Péter nyugalmába vonult glogovai plébános helyébe Wolff János timișoarai zárdai lelkiigazgatót nevezte ki. Wolff János timișoarai munkakörét Blédy József volt lipovai segédlelkész vette át.

— Von Papan megérkezett Isztambulba. Isztambulból jelenti a Rador, hogy von Papan német nagykövet kedden délelőtt tizenegy órakor Németországból jövet repülőgépen megérkezett Isztambulba. Von Papan nyomában a német nagykövetség nyári székhelyére ment.

— Orvosi hír. Dr. Baruch Félix (medic evreu) orvosi laboratóriumát újból megnyitotta. Timișoara I., Piața Luther 1. Telefon 19—15.

— Maiskyné mint „keresztanya”. Stockholm-ból jelenti a Rador: Az NTI közlése szerint London utcáin egy Sztalinról elnevezett tankot vonlattak fel, amelyet nagyszámban tüntető követett. Maisky szovjet nagykövet felesége mint a tank „keresztanya” vett részt a tüntető felvonuláson.

— Kigyulladt filmstúdió. Rómából jelenti a Rador: Nagy tűz keletkezett az egyik filmstúdióban. A katasztrófát rövidzárlat okozta. A kár közel ötmillió líra.

Az orvostudományok atyja hatvannégyféle pulzust állapított meg

Amikor az orvos odalép a beteg ágyához és megfogja a beteg pulzusát, a laikus és naivabb műveltségű beteg készséggel tételezi fel, hogy olyan általános jellegű vizsgálatról van szó, amelynek jelentősége nem lehet túlságosan nagy.

Vajjon mit mondhat az orvos számára a finom és szabályos érlökés, amely a test sok részén kitapintható, legcélszerűbben azonban a csukló táján? Milyen felvilágosítást nyújthat ez a jelentéktelennek látszó megfigyelés, a pulzus vizsgálata, a szívből jövő vérhullámok egyenletes, ritmikus nyomása az ér falára, amelyet az orvos ujjai kitapintanak? Meg kell állapítani, hogy

a pulzusvizsgálat jelentőségét már a legregibb orvostudomány is felfedezte.

Hippokratés, „az orvostudomány atyja” minden korok egyik legkiválóbb orvosa hatvannégyféle pulzust különböztet meg, amelyek mindegyike külön-külön jellemző a beteg állapotára vagy betegségének természetére. Egy másik ókori orvos, Herophilus Alexandrinus pedig a pulzus gyorsaságát mérő készüléket szerkesztette. Megfigyelte, hogy az ér mennyit ver, míg az egyenletesen csepegő vízi óra száz csepp leszalad. Az így nyert érverések számából még a láb magasságára is következtetett.

A nagy orientalista, néhai Vámbéry Ármán mesélte, hogy a mohamedán Keleten a beteg nő, főleg a konzervatívabb fajta, nem vetheti magát alá férfi-orvos vizsgálatának, amiért is a szokásos eljárás abból áll, hogy a nő a szomszéd szobájában tartózkodó orvosnak elpanaszolja baját és azután

a függöny mögül kidugja kezét, hogy az orvos a pulzust megtapinthatja.

A keleti orvosok nagy gyakorlatra tettek azért a pulzusból a beteg súlyosságára való következtetésben. Nem kell persze mondani, hogy ez a vizsgálati módszer egyedül nem elegendő. Az egész szervezetre kiterjedő pontos orvosi megfigyelés nélkül nincs komoly tájékozódás a beteg ember állapotáról.

Nagyon érdekes összefüggések vannak életkor és pulzus

között. Egészséges, felnőtt férfi érverése percenként hatvan, nyolcvan között ingadozik, átlagosan hetvenöt. A nőké valamivel szaporább, nyolcvan körül jár. A még meg nem született magzat pulzusa száznegyven, a csecsemőé százhusz, a második életévben száz. Előfordul, hogy fűrésztés közben az anyának feltűnik, hogy a csecsemő szívére nagyon szapora. Megszámolja és körülbelül százaz érverést talál. Rémulten hívja az orvost, hogy a beteg szíve nem beteg-e? Pedig aggodalomra nincs ok, mert ez a pulzus szám abban a korban élettani jelenség. Iskolaorvosok hat-hétéves iskolásgyermekeken még elég gyakran találhatnak kilencvenes érverést.

A felnőtt korban, husz-hatvanöt évesekben, hatvan-nyolcvan között ingadozik, hatvan-nyolcvan éveseknél valamivel szaporább, de sokszor alá is száll hatvan alá, ötven, negyvenötig, alighanem az öregedéssel járó meszesedés következtében. Amde kár

volna megfiedni, mert ilyen pulzuslassubodások teljesen egészséges emberekben is észlelhetők.

Ugy látszik, hogy a pulzus szaporasága a koron kívül a test nagyságával is összefügg. A kisebb ember (gyermek) szívére szaporább, mint a felnőtté, a kisebb állat szaporább, mint a nagyobb állat. A kis kanári apró szíve kilencszázat ver — e rohamos szív működés csak közvetett módon számlálható meg, fényképezés segítségével, — a patkányé háromszázhuszat, a házinyulé százötvenet, az emberé hetvenötöt, az elefánté mindössze huszonötöt.

A szívverések száma tehát a pulzusé is, egészségesekben is szaporodik mozgáskor, emésztéskor, meleg fürdőben, lelki izgalomkor, sőt orvosi vizsgálat előtt. Szinte természetes, hogy szaporodik testünk fizikai megerőltetések, lépcsónjárás, futás, tornászás, uszás, tuác, korcsolyázás, kerékpározás, boxolás, általában mindenfajta intenzív sportolás közben. Erőteljesebb sportteljesítmények idején az érverések száma felmehet percenként százötvenre, sőt többre is. Ismeretes dolog, hogy az érverések száma lázas betegségekben gyakran megnő százra, százhuszra, száznegyvenre is. Rendszerint egyenes arányban áll egymással a láb és a pulzus szám:

minél magasabb hőmérsékletünk, annál szaporább a pulzus.

A pulzus lefolyásának pontos mérésére különféle elméleti szerkezeteket találtak ki. A mai orvos szívesen helyettesíti készülékekkel a tanasztalás közvetlen formáját. Nem elégszik meg Hippokratés hatvannégyféle pulzusának tanulmányozásával, hanem bevezette az elektrokardiográfot, a szellemes elektromos gépet, amely feljegyzi a szív elektromos lökéseinek természetét és pontos feljegyzéseket készít film formájában a szív és a pulzus munkájának természetéről.

Einhoven tanárt, az elektrokardiográf feltalálóját Nobel-díjjal tüntették ki.

Az eszköz pontosan jelzi az ütemben mutatókozó rendelkezéseket és egyéb tudnivalókat is. Viszont a pulzus teltségéről, nagyságáról, elnyomhatóságának fokáról, amelyek pedig igen fontosak, nem ad felvilágosítást.

Itt is kiderül, mint az orvostudomány területén minden esetben, hogy a gép az emberi megfigyelés sokoldalúságát, kivételes finomságát, alaposágát nem minden esetben helyettesítheti. Ugyan mit tud a gép mondani arra vonatkozóan, hogy a pulzus szaporasága lázra, Basedow-kórra, szívbetegségre, az idegek állapotára, idegességre vezethető-e vissza?

Mert nem szabad elfelejteni azt sem, hogy az emberi idegrendszer szinte a csalódásig tudja utánmozni a súlyosnak tartott szívajok tüneteit

anélkül, hogy komoly betegségről volna szó. Az ideg és szervi szívajok közötti alapvető különbségekre vonatkozóan az elektrokardiográf utalást nyújt ugyan, de a végső diagnózis felállítására mégis a tapasztalt orvos kezében van.

— Regényfolytatásunk közlése lapunk mai számából anyagtorlódásra való tekintettel elmaradt.

— Megmarta a vesztékutya egy lugoji nőt. Lugoji tudósítónk jelenti, hogy Kibriz Teréz lugoji nőt a Cloșca utcában megmarta egy vesztékutya. Kibriz Terézt azonnal kórházba vitték, ahol kellő gondozásban részesül.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és belfájalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— Hétfő és péntek — a hibák napja. Éredekés felfedezést tett egy bankház. Négy héten át statisztikai adatokat gyűjtött arról, hogy gépirónói az üzleti levelek irásánál melyik napon követik el a legtöbb géphibát. Kiderült, hogy hétfő a legkedvezőtlenebb nap. Még a legkitünőbb munkások is számos hibát csinálnak ezen a napon. A dolog magyarázata az, hogy a szombati és vasárnapi másfél napos pihenés következtében a gépelési munka kissé bizonytalanná válik s ezt a bizonytalanságot csak lassan lehet megint legyőzni. Keddtől kezdve egészen péntekig a gépirónók íráskészsége egyre javul, pénteken délután azonban már a fáradságnak bizonyos jelei mutatkoznak és akkor megint sok a géphiba. Ezeket a statisztikai adatokat a bank olyan módon iparkodik javára fordítani, hogy a legfontosabb irásmunkákat alkalmazottjaival lehetőleg a hét közepén végzetteti el.

— Tűz pusztított a catanzarói papneveldében. Rómából jelenti a Rador: A catanzarói teológiai főiskola épülete kigyulladt és szinte teljesen leégett. A kár közel ötmillió lírának felel meg.

— Mit találtak Tutankámon sírjában? Az alexandriai múzeum igazgatósága annak idején listát közölt a Tutankámon fáraó sírjában talált tárgyakról. Ezeknek a leleteknek alapján arra lehet következtetni, hogy a régi egyiptomi kultúra sokkal magasabb volt, mint ahogyan azt eddig feltételezték. Mindenesetre fantasztikus, hogy mi mindent találtak Tutankámon jól konzervált múmiáján kívül a régi királysírban. Eltekintve a nagy értékű ékszerektől és drágakövektől, olyan tárgyak is voltak a sírban, melyek arra mutatnak, hogy már a K. e. 14. században is nagy súlyt helyeztek Egyiptomban a kozmetikára. A szépségesszerek közül még többek között találtak egy fekvő-alkalmatosságot, hasonlatosat a mai rekamiéhoz; hangszert, mely nagyon hasonlít a hegedűre; játszóártyákat palatáblából és borotvapengét ugyancsak palából. A legérdekesebb lelet azonban ezek között a különös tárgy között egy huszárgép volt.

FORDITÁST

román és magyar nyelvű, okmányokat, irodalmi és szakműveket

VÁLLALOK

Címeiket a timișoarai kiadóba kérek

— Fizetik az aradi vasutasok nyugdíját. Az aradi vasuti állomási pénztárnál a szeptember havi nyugdíjfizetés csúttörtökön, pénteken, illetve szombaton lesz.

— Az aradi római katolikus egyházközség irodáját ideiglenesen a Minorita félelemlélen lévő „Kolping” egyesületi helyiségébe helyezte át. Bejárat a Bratianu-utcában a főtér felőli első kapun.

— Kiosztották Aradon az új ételmezerjegyeket. Az országsszerte most életbeléptetett új ételmezerjegyrendszerrel kapcsolatosan Aradon már megkezdtek az új cukor-, ételolaj-, liszt-, hus- és kenyérjegyek kiosztását. A piros színű husjegy husz szelvényt, a lila színű kenyérjegy 45 szelvényt, a kékszinű lisztjegy 20 szelvényt, a sárgaszínű ételolajjegy ugyan csak 20 szelvényt és végül a zöldszínű cukorjegy szintén 20 szelvényt tartalmaz. A kereskedő minden vásárlásnál levág egy-egy szelvényt. Az ételmezerjegyek más személy részére még ingyen sem engedhetők át és azokat csak a tulajdonos, illetve a tulajdonosok vehetik igénybe. Az egyéni ételmezerjegyek más városban is érvényesek, a csoportos ételmezerjegyek azonban csak azon a helyen, ahol kiállították. Talált, lopott, vagy hamisított ételmezerjegyek használatát szigorúan büntetik. Az új ételmezerjegyek érvényének, illetve életbeléptetésének idejét annakidején a saját utján közlik a lakosokkal, valamint azt is, hogy egy-egy szelvény után mennyi ételmezerjert osztanak ki. Az új ételmezerjegyeket rendőrök kézbesítik ki mindenkinél odahaza a lakásán és az átvételt aláírással kell igazolni.

— Lopás egy aradmezei malomban. Milbach Ferenc zadorlaci malomtulajdonos jelentést tett az ottani csendőrségen, hogy ismeretlen személy behatolt a malomba és onnan tízezer lei értékű gőnszjat lopott. A lopással gyanúsított személyt a csendőrök bekísérték az aradi ügyészségre.

A Monitorul Oficial

és a

Buletinul Justiției

hivatalos lap részére hivatalos és magán hírdetményeket és bármely bucoresztli lap észlelése keretében a apró hírdetéseket elfogad és terminusra megjelentet a

Rudolf Mosse hirdető iroda, Arad, Stada Eminescu 8. Tel. 17-11

A hivatalos lapok részére vidékről küldött megrendeléseket pontosan elintézzük és a lappellányt terminusra megküldjük.

— Négy embert ölt meg két aradmezei cigány. Az aradmezei Ineu községben néhány nappal ezelőtt történt hármass gyilkosság tetteseit a csendőrségnek sikerült lelepleznie Covaci Gheorghe 27 éves bocsigi cigány és ennek Moga Ambrosie nevi 45 éves apósa személyében. A gyilkosság újrakészítése során kiderült, hogy fejszével verték fejbe Radusan Sofiat, annak 11 éves leánykáját és 2 éves fiacskáját, majd szörnyű tettük elkövetése után Beliu és Rapsig községek között az országuton agyonverték Moisa Sanda 26 éves nőt is, akinek holttestét az utszéli árokban rejtették el, galyakkal és szalmával takarták le. Covacinak több álnéve volt és 1935-től 1940-ig különböző bűncselekményekért fogházban ült. Kiszabadulása után betöréseket és lopásokat követett el, ezért ismét egy évre ítélték, négy hónap után azonban sikerült megszöknie. A gyilkosokat a csendőrök átadták az aradi ügyészségnek.

— Háromszáz dollár és egy sziv. Az északamerikai New-Yersey államban lévő Rutherford városában történt. Egy autójavítóműhely tulajdonosa éppen szorgalmasan dolgozott műhelyében, amikor portája előtt vadonatúj gépkocsi állott meg. Három fiatal, csinos hölgy szállt ki a kocsiból. George Wabb, a tulajdonos szolgálatkészten sietett eléjük és megkérdezte tőlük: mivel szolgálhat. Felelet helyett a fiatal hölgyek egyike revolvért szegezett rá és nyomatékosan felszólította, hogy pénztét rögtön adja át, ellenkező esetben a halál fia. Nem maradt más hátra: a derék szerelő kénytelen volt átadni minden készpénzét. Egy pillanattal később az autó elszárguldozott három vakmerő utasával. George Wabb természetesen azonnal a rendőrségre sietett és bejelentette, hogy nemcsak 300 dollárját lopták el, hanem a — szivét is. Első látásra beleszeretett ugyanis a női gengszterbanda vezetőjébe, aki olyan kecsesen szegezte rá a revolvért. George Wabb kijelentette, hogy ha a rendőrségnek sikerül a gengsztereket elfognia, rögtön házassági ajánlatot tesz a bandafőnöknek. Ugyanakkor apróhirdetést is adott fel az újságokban a következő szöveggel: „Házasság céljából szeretnék megismerkedni azzal az elragadó szépségű hölgyvel, aki engem a múlt hó 28-án, csúttörtökön este hibáztat.” Az elragadó szépségű hölgy azonban nem jelentkezett.

— Mentésülnek a rekvirálás alól a megjavított gépjárművek. A nagyvezérkar határozata értelmében a jelenleg használaton kívül lévő és október 15-ig teljesen üzemképesé tett gépjárművek az alábbi feltételek mellett mentesek a rekvirálás alól: azok a gépjárművek, amelyeknek rendbehozatala 20—70.000 leibe került, három hónapig mentesülnek a rekvirálás alól, a 70 ezer leien felüli javítási költséggel üzemképesé tett autók pedig hat hónapig nem rekvirálhatók. A mentesítést az üzembehelyezés után a hadtest parancsnoksága adja meg. A motorkerékpárok mentesítésének ideje nem haladhatja meg a három hónapot. Az érdekeltek részletesen a végzett javítások, a javítások díja és a munkálatok befejezésének ideje. Akiknek járműve el volt rekvirálva, a kérvényhez mellékelni fogják a rekvirálási jegyzőkönyvet, a jármű visszaszolgáltatásáról szóló jegyzőkönyvet és a végzett javításra vonatkozó és fenteliorolt adatokat. Ezek a gépkocsik a katonai hatóságtól kék színű különleges elismervényt kapnak, amelyre piros „R” betűt nyomtatnak.

Allerhandné Kelly Erzsébet

vizsgázott kozmetikus tanítványok teljes képzését elméleti és gyakorlati előkészítését végzárja vállalja. Feltétel négy középiskolai végzettség. Arad, Bulev. Gen. Dragalina 2, a Kultur-palotával szemben

— Aradmezeiben nem szabad bárányt és juhót vágni. Az aradi városi állatorvosi hivatal közleményét adott ki, amely szerint felsőbb utasítás alapján megtiltják, hogy Aradmezei területén juhót, bárányt és kist vágjanak. A mézárások és mások már kiadott vágási engedélye is érvénytelen, amennyiben az állatot még nem vásárolták meg.

— Újból működik a jávai vulkán. Sanghaiból jelent a Rador: Nyugat-Jávában a Semfru melletti tűzhányó, több évi szünet után ismét működni kezdett. A vulkán legutóbbi kitörése 1913-ban volt. A mostani kitörést kisebb földlökések kísérik.

— Lopások Aradon. Lapucci Rudolf aradi lakos panaszt tett a rendőrségen, hogy az elmúlt délután az aradi Neptun-strand 89. számú kabinjából ismeretlen tettes 20 ezer lei értékű ruhaneműjét és egyéb tárgyait ellopta. — Bilbart Julia V. Paguba-utca 5. szám alatti lakosnál is tolvaj járt, lakásából tízezer lei értékű holmit vitt el. A tettest Zimmer László aradi lakos személyében őrizetbe vette a rendőrség.

A Sibiu-külvárosi Katolikus Napközi Gyermekotthon tevékenysége

A Sibiu-külvárosi római katolikus egyházközség nemrég Napközi Gyermekotthont létesített. Rövid egy hónap leforgása alatt a házagotthon intézmény már szép fejlődésről tett tanuigonyosságot és értékes segítséget jelent a szegénysorsu kulvárosi családoknak, melyek gyermekei az Otthonban napközben gondos felügyeletben részesülnek, kellő egészségügyi ellenőrzésnek vannak alávetve és jó táplálékhoz jutnak.

A gyermekek felügyeletét a Gyermekotthon megnyitása után egy ideig a város katolikus társadalmának buzgó hölgyei látták el, most pedig már

hivatásos gyermekgondozónó, illetve nevelő áll az intézmény élén,

akiknek működése mindenképp biztosíték a gyermekek szellemi és testi nevelésére vonatkozóan. A Napközi Otthon fenntartásához sokan járultak hozzá pénz- és természetbeli adományokkal. Pénzadományokat küldtek augusztus és szeptember folyamán Kovács Lily 300, Dobay József 280, Bagdi Béla 600, Dombora József 300, Kádár Zoltán 300, De Luca Lajos 250, Racsmány Péter 600, Koch Ferenc 600, Amillon gyár 1000, Varga autóheggesztő 600, Bogáti József 600, Busi yák Antalné 300, Bunczel Leo 500, Koppány Ferenc 300 leit, összesen 6.530 leit. Természetbeli adományokat juttattak Dengjel Károlyné, Ferenczi Gézané, Rotaridesz Istvánné, Fülöp Jolán és Merhán M. játékokat, Földi Sándor szappant, N. N. törülközőket. Amikor a Napközi Otthon vezetőségének köszönetét ezuton is tolmácsoljuk a nemeslelkű adakozóknak, ismét rámutatunk arra a fontos hivatásra, melyet az ily emberbaráti intézmények a szegénysorsu családok gyermekei érdekében betöltenek. A közös áldozat legszentebb értékünk:

a gyermek javát szolgálja

s erre az áldozathozásra kiváltkék a szegénysorsu munkáscsaládok segélyezésében van szükség

Ügyeletes gyógyszerárak

Csúttörtökön, szeptember 25-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Danciu (a nagykórházzal szemben), Vojtek (Regina Maria-ut és Moise Nicocara-utca sarok), Berger (Saguna-ut és General Coanda-utca sarok) és Bernáth (vasuti állomással szemben).

Mozi

Aradon szerdán a mozik műsora a következő: Fórum: A szelvéskisasszony (amerikai film), Corso: A vörös bestiák (német film).

CORSO (ARAD)

Tel. 23-64

Előadások 3, 5, 7:30 és 9:30-kor

MA!

MA!

Vörös bestiák

A főszerepekben:

Camilla Horn
Werner Hinz
Theodor Loos

Az ifjuságnak engedélvezve!

A cári Oroszország bukása és a vörös bestiák uralomra jutása. Vér és borzalom, terror és kínzások. A vörös bestiák rablásainak és gyilkosságainak borzalmas sorozata. A bolsevista bandák terrorcselekményei és fosztogatásai. Husz év minden borzalma, miként lesz egy békét szerető nép átváltoztatva gyilkos bestiává. A Sebastopol-cirkáló parancsnokának tragédiája, leányának hősiessége. Az orosz arisztokrácia és polgárság kipusztulása.

A tolongás elkerülése végett mindenki igyekezzen jegyét elővételben megvásárolni d. e. 11—1-ig
Le újabb UFA-journal Legújabb UFA-journal

KÖZGAZDASÁG

Módszeres alapokra fektetik az adóellenőrzést

Forgalmi adót fizető vállalatok adóellenőrzési könyvet tartoznak felfektetni

A pénzügyminisztérium tapasztalatai után arra a megállapításra jutott, hogy a különféle vállalatoknál gyakorlandó pénzügyi ellenőrzést az illetékes közegek rendszertelenül végzik. Megtörtént, hogy ugyanannál a vállalatnál rövid idő leforgása alatt két-három ellenőrzés is előfordul, ugyanakkor pedig másoknál egy év is eltelik, amíg ilyen természetű látogatás megy végbe. Ennek elkerülésére most a pénzügyminisztérium utasítást küldött, amely a többi között rámutat arra, hogy az eddigi módszer úgy a kincstár, mint az adózók hátrányára volt. Elrendeli a minisztérium, hogy

minden olyan vállalat, amely forgalmi adó fizetésére kötelezett, ugynevezett ellenőrző könyvet (registru de inspectie) fektessen fel.

Az ellenőrző könyv kötelezettsége 1941 október 1-én lép hatályba és előzőleg a kivetési pénzügyigazgatóságon kell láttamoztatni. A könyvbe bármilyen természetű adóellenőrzés során legalább a következő adatokat kötelesek az ellenőrzést végző közegek be-

jegyezni:

Az ellenőrzés időpontja, időtartama, milyen időszakra nézve történt az ellenőrzés, milyen iratokat tekintett meg az ellenőrzés során, milyen összegeket állapított meg kincstári tartozás címén, milyen műveletek utáni adóképpen állapította meg ezt az összeget, milyen utbaigazítást adott a vállalatnak olyan helyzettel kapcsolatban, amely ellenkezik az érvényben levő rendelkezésekkel (kivéve természetesen azokat az eseteket, amikor kétségtelenül megállapítható a kihágás ténye és nemcsak egyszerű elnézésről, vagy hibáról van szó),

az ellenőrzést végző közeg olvasható aláírása és rangja és végül az illető vállalat részéről az ellenőrzésen jelenlevő személy aláírása.

Az ellenőrző közegek kötelesek tudomásul venni az előttük végzett ellenőrzés adatait és csak az ellenőrzetlen időszakokra kell a vizsgálatot elvégezni.

VALTOZATLAN MARAD A CUKOR FOGYASZTÁSI ADOJA. A hivatalos lapban megjelent rendeletörvény kimondja, hogy az 1941 május 23-i 1526. számú rendeletörvénnyel az 1940. évi terméshől származó cukorra kivetett 19 leies kilógramonkénti fogyasztási adó az ideit terméshől gyártott cukorra is érvényben marad.

Vámmentes tényészállat behozatal. A hivatalos lapban rendeletörvény jelent meg, amelynek értelmében a földművelésügyi minisztérium felhatalmazást kapott kétszázötven bika, kétszázötven kandisznó, kétezérszáz koca és ötszáz házinylul vámmentes behozatalára. A tényészállatokat a minisztérium Németországban vásárolta.

Mezőgazdasági helyzetjelentés. A földművelésügyi minisztérium közlése szerint a szeptember 20-án záródott héten az idő esős és hideg volt. Tovább folytatódott a bab és napraforgó betakarítása. Besszarábiában és a Dnyeszteren tuli vidéken a kedvezőtlen időjárás miatt a mezőgazdasági munka nehézkesen folyt. Az érezhető igavonóállat és traktorhiány érdekében a minisztérium intézkedéseket tett.

A repülőalap pénztár ellenőrzi az egységesített számlabélyeg alkalmazását. A pénzügyminisztérium határozata értelmében a nemzeti repülőalap pénztár közegei felhatalmazást nyertek a számlák utáni repülőbélyeg és egységesített számlabélyeg alkalmazásának ellenőrzésére.

HAZAK FÖLDEK SZŐLÖK MALMOK TELKEK ELADASA VÉTELE CSERÉJE minden árfokozatban **Hatschek ügynökség** Arad, Bul. Carol 17 (volt 46) Tel. 16-5

Benzinlerakatok szivattyuja. A nemzetgazdasági minisztérium szeptember 9-től számított hatvan napig adott haladékokat a kőolajlerakatoknak a szivattyuk felszerelésére.

Külföldi gyógyszerek nemzetvédelmi illetéke. A pénzügyminisztérium 1941 május 15-én kiadott 61266 számú körendeletével kapcsolatban közli, hogy a külföldi gyógyszerekre kivetett hat százalékos nemzetvédelmi illetéket az 1734—1753 vámcikkekben felsorolt gyógyszerek után kell fizetni. Az illeték kiegyenlítése a vámnál történik.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195. svájci frank 43.81—45.54. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—2.05, német márka 59—60, szová: korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.16—3.28, olasz lira 9.50—9.50, léva 1.60—1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.90—786.29, egyiptomi font 776.34—806.93, palesztinai font 759.81—789.74.

Határidő napló

SEPTEMBER 30:

A román és az országban állomásozó német katonai egységek részére történt szállítások után esedékes bélyegilleték, fogyasztási és forgalmi adó eddig a napig kifizetendő.

Behozatali regiszterek láttamozása lejár.

Rekvirálási bónok bevonása és kifizetése eddig a napig történik.

Fa- és gumitalpu textilcipők vámkedvezménye lejár.

Teke sport

A Tricolor Timișoaran vendégeskedik vasárnap, ahol a Victoria és Banateana csapatával méri össze erejét. A timișoarai vendégjáték miatt vasárnapi bajnoki mérkőzését a Fortuna ellen jövő hét valamelyik köznapján játsza le.

A mult szerdán elmaradt Macelari—Crișana-mérkőzést e héten bonyolítja le a két egyesület.

Az Infratirea egyéni és hatos csapatversenyt rendez szombaton este és vasárnap egész napon át, melyben a győztes csapat és a hat legjobb eredményt elérő egyéni játékos értékes tiszteletdíjat nyer. A Transilvania-pályán rendezendő verseny vasárnap este 9 órakor a rádóbásokkal ér véget.

A Fortuna vasárnap este 7 órakor az elmaradó bajnoki mérkőzés helyett a Rapid elleni barátságos kiüzdelemben foglalkoztatja játékosait.

Sport hírek mindenfelől

Két fronton küzd október 5-én a német labdarugás. Egy válogatott csapat Stockholmban a svédek ellen, míg egy másik Helsinkiben a finnek ellen játszik. A két csapat csaknem egyforma játékerőt képvisel és a németek hatalmas játékanyagából nem okozott gondot az összeválogatás.

100.000 nézője van vasárnaponként a magyar labdarugásnak. Az NB I mérkőzésein most vasárnap összesen 32.000 néző volt jelen, a II. osztályban 17.000 és a III.-ban 16.000. Az amatőr mérkőzések néző száma 30—35.000.

Osendarp vasárnap 10.5 mp alatt futotta a 100 m-t és ezzel győzött.

Szlovák-horvát atlétikai viadal volt Pozsonyban, amelyet a vendéglátók nyertek meg 66:60 arányban.

Az olasz Padova az egy órás futásban 18.204 méterrel új olasz csúcseredményt ért el.

Berlin—Strassburg válogatott labdarugómérkőzés lesz vasárnap Berlinben, amelyet a WHW javára rendeznek.

SPORTSESEMÉNYEK

Jól sikerült a predeali országos atlétikai viadal

Kétszeri elhalasztás után vasárnap sikerült a hagyományos predeali atlétikai versenyt megrendezni.

A viadal kitünően sikerült, mert több számban felülmúlták az országos bajnokságok eredményeit.

Hárman futottak 11 mp-en belül a 100 m-en és Stoichitescu 7 méter ugrott távolba. A versenyen 60 atléta indult. A részletes eredményes a következők:

10 m: 1. Moina (U) 10.8, 2. Stoichitescu (U) 10.8, 3. Coracu (U) 10.9, 4. Zenide (U) 11.8.

200 m: 1. Coracu (U) 23.5, 2. Ludu (Venus) 23.6, 3. Stefanescu (VD) 24.5, 4. Popolitiu (CFR-Tim.) 25.6.

400 m: 1. Ludu (Venus) 54, 2. Buibas (Electrica) 54.5, 3. Eftimescu (UAB) 55.9, 4. Jorgulescu (Venus) 56.1.

800 m: 1. Surd (UAB) 2:9.5, 2. Buibas (Electrica) 2:9.5, 3. Jorgulescu (Venus) 2:10.1, 4. Pascu (CFR-Tim.).

1500 m: 1. Dinu Cristea (St. R) 4:19, 2. Surd (UAB) 4:23.6, 3. Dumitru (St. R) 4:23.6, 4. Pascu (CFR-Tim.) 4:26.2.

5000 m: 1. Dinu Cristea (St. R) 16:34, 2. Gheorghie (St. R) 16:46.5, 3. Mircan (UAB) 16:48, 4. Teodosiu (St. R).

4×100 m váltó: 1. Universitatea 45.6, 2. Venus 46.4, 3. Victoria 47.8, 4. UA Brasov 48 mp.

110 gát: 1. Dragulanescu (Venus) 16.5, 2. Du-

mitrescu (Venus) 16.6, 3. Spaniol (U) 17, 4. Morcas (UAB) 20.01.

Hármasugrás: 1. Stochitescu (U) 13.75, 2. Simu (Venus) 12.72, 3. Baciú (Venus) 12.49, 4. Dumitrescu (Venus) 12.43.

Magasugrás: 1. Trufusila (Electrica) 175, 2. Nistor (UAB) 175, 3. Stochitescu (U) 170, 4. Spaniol (U) 165.

Távolugrás: 1. Stoichitescu (U) 7.00, 2. Coracu (U) 6.73, 3. Spaniol (U) 6.26, 4. Stefanescu (VD) 6.26 m.

Rudugrás: 1. Baciú (Venus) 340, 2. Dumitrescu (Venus) 310, 3. Spaniol (U) 270 cm.

Súlylökés: 1. Gurau (VD) 13.48, 2. Coman (UAB) 12.58, 3. Radasan (U) 12.25, 4. Samosca (UAB) 10.55 m.

Diszkoszvetés: 1. Havaletz (Metropola) 41.17, 2. Gurau (VD) 40.91, 3. Radasan (U) 40.11, 4. Coman (UAB) 36.90 m.

Gerelyhajítás: 1. Munteanu (UAB) 42.77, 2. Samosca (UAB) 41.85, 3. Havaletz (Metropola) 41.13, 4. Trufusila (Electrica) 40.73 m.

Kalapácsvetés: 1. Gurau (VD) 32.46, 2. Pascu (CFR-Tim.) 31.30, 3. Filiti (Astra) 27.23, 4. Coman (UAB) 25.29 m.

A pontverseny az Universitatea atlétái nyerték 94 ponttal.

További sorrend: Venus 67.5, UA Brasov 67.5, Viforul Dacia 32, Stadiul Roman 32, Electrica Timisoara 23, Metropola 14, Victoria 4 és CFR-Timisoara 3 pont.

mérkőzését megnyerte, bár egyet a zöld asztalnál elvesztett. Most nagy érdeklődéssel várják, hogy sikerül-e az egyesült csapatnak az, ami eddig a többieknek nem sikerült, hogy gólt, vagy talán gólokat rúgjon Konrád eddig érintetlen hálójába.

De nemcsak a Chinezul-CAMT első csapata küzd Resitan, hanem a tartalék csapat is, amely a timișoarai kerületi bajnokságot az UDR tartalékjaival kerül szembe.

Az első csapatok mérkőzését Jianu Alexe, Iugoji játékező vezeti.

A Chinezul-CAMT vasárnap mindkét csapatával az UDR vendége Resitan

Vasárnap ismét rangadó lesz Resitan. Ezen alkalommal az első és a második helyezettek találkoznak a Basarabia-Kupa küzdelmek során. A mérkőzés nagy érdeklődést kelt, mert az UDR eddig még egyetlen gólt sem kapott, ami főleg kapusának, Konrádnak az érdeme. Ezzel szemben a Chinezul-CAMT is minden

Rádió

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 25

București: 6 Indulók, hírek, hanglemezek. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Elő-

adás. 18 Zenekari hangverseny. 19 Művészeti szemle. 19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámú román adó. 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I: 6.40 Ébresztő, utána torna. 7 Hírek, utána hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Elbeszélés. 10.45

Előadás. 12.10 Zenekari hangverseny. 12.40 Hírek. 13.30 A rádiózenekar hangversenye. 14.30 Hírek. 15.20 Hanglemezek. 16.15 Előadás. 16.45 Hírek. 17.15 Cigányzene. 17.50 Előadás. 18.20 Táncczene. 18.45 Előadás. 19 Hírek. 19.25 Előadás. 19.30 A Bánk-Bán opera előadásának közvetítése. 21.40 Hírek, sport. 23 Idegennyelvű hírek. 23.30 Hanglemezek. 24 Hírek.

Budapest, II nem közvetít műsort.

Apróhirdetések

Alkalmazás

Jo butormunkások és tanoncok felvételt. Siebold, Timisoara II., Str. Telegrafului 22. (3142)

Asztalossegédet és gépmunkást állandó munkára felvesz Dóczy Árpád tanszer-gyára. Timisoara-Rónat, Str. Marin-gescu 15. (2304)

Vas- és vízondoláló kisasszony, ki manikűrözi is tud, felvétetik. Prosenzki-szalon Arad, Str. Cloșca 2. (3698)

Gyermekkisasszony megbízható, gyakorlott, 3 éves fiú mellé felvétetik. Cím a timisoarai kiadóban. (2923)

Perfekt vasalónő felvétetik. Kuhl, Arad, Str. R. Veličii 9. (3702)

Bejárónőt azonnálra keresek jó bizonyítvánnyal. Cím: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3718)

Vas- és vízondolálót és egy vasondoláló kisasszonyt felvesz: Fodrász-szalon. Arad, Str. Brătianu 2-4. sz. (3720)

Egy éjjelőr és egy napszámos felvétetik a Vitamin paprikamalomban. Timisoara III., Ghirăului 28. (2316)

Felveszünk azonnali belépésre szaktudással rendelkező cipészsegédeket. Arad, Str. Cogălniceanu 45. (3719)

18-20 év körül fiatalembert román német, magyar nyelvtudással keres a Hotel Vulturul Alb. (3713)

Hetes felvétetik a Városi Étteremben. Aradon, (volt Kánya). (3709)

Kifutófiút felveszünk. Cím Rudolf Mosse Arad, Eminescu 8. (3704)

Fiatall, hadmentes cukrászsegéd 1000 lei kezdőfizetéssel azonnal felvétetik. Dóczy, Timisoara IV., Piata Dragalina 6. szám. (2322)

Mindenes főzőnőt jó bizonyítvánnyal azonnala keresek. Arad, Str. Occident 9/a. (3714)

Szorgalmas, jóra való fiatalembert fizetéssel, lakással, kosztal azonnali alkalmazásra, vagy esejére, keresek. Szecsenyi, Timisoara III., Piata Cruci 7.

Kifutófiúnak 17-20 éves zsidó fiút keresek. Pontos címetek a timisoarai kiadóba kérek „Express” jellegére. (2313)

Rendes kifutóleány felvétetik. Elegant-kalapüzlet. Timisoara, Bulev. Carol 12. (2320)

Egyedülálló, behívott aradi cégtulajdonos, keres nagyon megbízható, garanciaképes, üzletvezetésben jártas, negyven alatti urinót, kire üzletét és házat nyugodtan rábízhatná. Társulás lehetséges. Közvetítő honorár. Ajánlatokat címmel „Helytálló” jellegére Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kérek. (3339)

Lakás

Butorozott szoba fürdőszobahasználat-tal 15-ére, esetleg október 1-re kiadó. Megtekinthető délelőtt 9-12 és délután 5-7 óráig. Timisoara I., Str. Aurel Popovici 10. Felő csengő. Str. Take Ionescu melékutcaja. (5013)

Szép butorozott, különbjáratu utcai szoba uriember részére kiadó. Timisoara IV., Str. Tröbl 47, II. em., ajtó 1. (2327)

Keresünk azonnali belépésre 50 hentes és mészáros-

segédet jó fizetéssel. Tulorák külön lesznek fizetve. Munkakönyv szükséges. Előnyben a hadmentesek. Csak is jó munkások jelentkezzenek. Cím:

Kolke S. A. R., Deva, Strada Caragiale 20 sz.

Elegáns butorozott szobát fürdőszobahasználat-tal, esetleg központi fűtéssel, csak is az I kerületben, keresek. Címetek „Bánktisztviselő” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (3090)

Azonnal átadó, illetve bérbeadó Lloyd-sori 2 szoba, előszoba és fürdőszobából álló és irodának, rendelőnek, vagy szállónak alkalmas helyiség, központi fűtéssel. Reflektánsok adják le címüket „Lelépés nincs” jellegére a timisoarai kiadóban. (3140)

Keresek egyszobás lakást október 1-re, le hetőleg a Gyár városban. Címetek a timisoarai kiadóba kérem leadni. (3551)

Keresek azonnala egyszobás konyhás lakást Aradon a belvárosban, esetleg a Városháza közelében. Cím: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3701)

Kétszobás

konyhás magánház, kis műhellyel, kerttel ELADÓ. Arad, Str. Nicu Strejler 17/a. szám. (3710)

Adás-vétel

Varrógépek, iróberendezések, irógépek, hálószobák, ebédlők, matracok, ottomanok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttli 2, az udvarban. (3115)

Veszünk literes üvegeket 10 le-ért Flora likörgyár Arad

A Tempo bizonyítványt Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, iróasztalokat, varró- és irógépeket, hálószoba-, ebédlő- és szalonbutorokat, éssillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Percellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízható részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, némes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3023)

Folyton égő kályha eladó. Timisoara II., Str. Balas 18. Balra, első ajtó. (5020)

Női kerékpár kifogástalan állapotban eladó. Timisoara, Colonia Blaskovics, Strada Prota Craiunescu 23. (5050)

Sürgösen veszek szép, modern családi házat, 4-5 szobás lakással. Bővebbet Timisoara, 15-53-as telefonszám alatt. (3144)

Angora-gyapit

veszek állandóan a legmagasabb napi áron

Angar, Periam Angora gyapufonóda

Eladó: egy ebédlődivány és egy fekete férfi-télikabát. Cím: Rudolf Mosse Arad Str. Eminescu 8. (5028)

Jól bevezetett fatelep elköltözés miatt sürgösen eladó. Cím: Rudolf Mossenál Arad, Str. Eminescu 3. (3715)

Kössön fiának vagy férjének a legújabb „Trico-Record” készüléken meleg alsóruhát. Ingyen bemutatás a bánáti képviselőnél Timisoara, I., Piata Unirii 5, II. em., ajtó 16. (3123)

Keresek megvételre férfi télikabátot magas erős termetre. Timisoara I., Str. Mercu 5. Benkóné. (2318)

Eladó fényképezőgép állvány, antik képek és márkás festmények. Arad, Piata Avram Iancu 2, II. em. jobbra. (3711)

Sürgösen keresek egy házat megvételre Aradon a Belvárosban, vagy közelében, 400-500 ezer leig. Cím Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3708)

Me vételre keresek

Arad város területén, vagy közvetlen határában nagyobb kerttel, gyümölcsöst, esetleg kisebb házzal, vagy megfelelő telket. Ajánlatokat „Szeptember végén” jellegére Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kérek.

Sürgösen eladó egy új magánház esslingenirolóval. Cím Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3707)

Eladó egy faragott német stílusú ebédlő és egy szalngarnitúra. Cím: Arad, Bulv. Dragalina 14, I. em. 4. (3705)

Szőrmébunda hölgy részére, vadonat új 22 ezer leiert eladó. Arad, Str. I. Calvin 25. (3703)

Prima keresztúros pianó eladó. Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3497)

Szülő hegyalján k. b. 3 hold, természetesen vagy anélkül szép kőnával elsőrendű felszereléssel eladó. Cím: Rudolf Mosse Arad Str. Eminescu 8. (5025)

Gyümölcsfa megrendeléseket őszi szállításra már előjegyzésbe veszek. Vitéz Károly falkolája, Cenadul Vechiu, Timisoara Torontal. (3551)

ANGORA

Öllő. Fésű, Drótkéfe, Viscofid desinfektor, mindig kapható Külföldről importálva.

ANGAR, Periam, Angora gyapufonóda

Használt Quarz-lámpát vennék 110-150-es váltó áramra. Cím a timisoarai kiadóban. (2280)

Eladó új, hosszú, bélelt női kabát, ágyszerítógarnitúra, sezlon, takaróval. Timisoara II., Str. Geneva 32. (2269)

Vám-malom eladó. Eibert, Ortisoara. (2310)

Politurozó hálószoba, szekrények, ottoman, könyvszekrény, iróasztal, konyhaszekrény eladó. Bohus, Timisoara I., Piata Luther 3. (Evangélikus-templom épület). (2315)

Eladó szép francia teliháló, ebédlő és recamier, esetleg összkomfortos kettőszobás lakással átadó. Cím: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3717)

Szavarsbört, sárga színben, kesztyűnek való, megvételre keresek. Ajánlatot árjelöléssel Rudolf Mossehoz kérek. Arad, Str. Eminescu 8. (5050)

Nagyértékű, aranyérmes német dög nőstény kutyámat, abszolút szobatiszta, dresszrozott, csak is kutyakedvelőnek, igen kedvező áron átadnám. Timisoara II., Str. Anton Pan 1. szám, II. em. 3. Délután, naponta 3-ig. (2321)

Állást keres

Intelligens magyar leány elvállalna könyvebb irodai munkát, pénztárkezelést, rak-tárnoknői vagy aszisztensnői állást. Vidékre is menné. Megkeresést „Komoly megbízható jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (5020)

Munkaszolgáltatmentes zsidó fiatalember vállal Timisoaran bármily helyettesítést. Válaszok „Diplomás” jellegére a timisoarai kiadóba kéretnek. (2318)

Oktatás

Fükolások és felnőttek számára október elsejétől francia és német nyelv kurzust kezdek. Csoportokban á 120 lei. Jelentkezni d. u. 4-6-ig. Magántanulókat francia vizsgára előkészíték. Várnay Magda, Arad, Piata Mihai Viteazul 10. I. 3. (3696)

Német oktatás

kezdők és haladók részére, e yéni és csoportban, Timisoara I., Bul. Regina Maria 3, II. em. ajtó 6 telefon 18-41

Különlék

Bolgárkertészetre, gazdálkodásra alkalmas területet lakással bérbe adok. Motorhajtásos vízvezeték, melegágyak, üvegház és betonágyakkal. Szabó kertészet, Pancota, Arad megye. (3706)

Kölesön kapható timis-torontalmegyei ingatlanokra, hosszabb lejáratú, előnyös feltételek mellett, beruházási célokra. Ajánlatok az ingatlan megjelölésével „Beruházás” jellegére a timisoarai kiadóhivatalba. (2133)

Teheneket bérbeadnék. Cím: Rudolf Mosse, Arad. (3716)

Azonnala keresek bérbe Aradon, a központban nagy helyiséget, vagy a közelben 5-6 világos szobát, vállalat részére, vagy négy drb. 15-20 méter hosszúságú nagy termet. Címetek Rudolf Mossehoz Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3722)

ARADON

a DÉLI HIRLAP

részére hirdetéseket és előzetéseket felvesz

RUDOLF MOSSE hirdető iroda, Arad, Str. Eminescu 8. Telefon: 1-11

A reggel 10 óráig feladott hirdetések a másnap reggeli lapban megjelönek

A SZOVJETUNIO

A keleti hadszíntér: Az Északi Jeges-tengertől a Fekete-tengerig terjedő óriási fronton folyik a világtörténelem legnagyobb csatája

Terjesztette a Tipografia „Timișoara” körforgóképe „Timișoara”.